

УДК 349.42

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ
ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА СВІТОВИЙ РИНОК****ПАНЧЕНКО О.Д.,**студентка відділення з підготовки молодших спеціалістів ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут» м. Ніжин, Україна**Науковий керівник:** О.І. Грабовецький, старший викладач студентка ВП
НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»,
м. Ніжин, Україна

В статті надано обґрунтування авторської позиції про те, що тваринництво відіграє важливу роль у структурі сільського господарства України, формує значну частину бюджету, а тому держава повинна регулювати виробництво та реалізацію даного виду продукції з урахуванням вимог країн ЄС.

Ключові слова: тваринництво, молочна та м'ясна галузі, правове регулювання, реалізація, закон, європейські стандарти.

Серед багатьох чинників впливу держави на ринкове середовище основна роль належить правовому регулюванню економічних відносин, створенню правової бази для цього. На відміну від адміністративно-командного механізму господарювання, де суб'єкти не мали серйозної самостійності, ринкове господарювання передбачає правове регулювання економічних процесів. Інститути державної влади, виробляючи юридичні норми господарського законодавства, встановлюють для суб'єктів економічної діяльності певні правила гри, яких вони мають дотримуватися під контролем органів правосуддя, прокуратури та ін.

Формування господарського механізму і піднесення ефективності його роботи – це багатокомплексний процес, що впливає з активної взаємодії держави й економіки.

За рахунок сприятливих агро-кліматичних умов Україна має неабиякий потенціал для розвитку агропромислового комплексу, зокрема у сфері тваринництва: виробництва молока та м'ясопродуктів. Так, одним із найактуальніших питань на ринку м'яса України є його експортна спроможність, зокрема до Європейського Союзу, а також перспективи подолання технічних бар'єрів на шляху експорту української м'ясопродукції, що особливо актуально для ряду швидкорослих секторів, таких як птахівництво. Однак, і молочна галузь є однією з пріоритетних у харчовій промисловості України, про що говорить те, що серед 37,6% продукції тваринництва, виробництво молока становить 12%. Входження України до СОТ і наміри інтегруватись з ЄС потребує чіткого впровадження законів ринкової економіки

в агропромисловому виробництві і, зокрема, в системі реалізації молока та молокопродукції за рахунок адаптації товаровиробників до міжнародних вимог та вимог ЄС щодо її якості.

Наразі, основними проблемами у цій галузі можна назвати: відмінності законодавчого й практичного рівня повноважень органів, відповідальних за контроль безпеки сировини й продукції, розходження в інструкціях з охорони здоров'я тварин та недосконалість складських приміщень. Перша проблема, яка на сьогодні є чи не найбільш гострою, існує між Державним комітетом ветеринарної медицини України (далі–Держкомветмедицини) та санітарно-епідеміологічними установами (далі–СЕУ). Це спричинено тим, що обидві інстанції здійснюють перевірку продукції тваринного походження. Єдина відмінність полягає в тому, що Держкомветмедицини проводить перевірку лише сировини тваринного походження, а СЕУ– на всіх стадіях, однак при цьому, як правило, не узгоджуючи дії між собою, що призводить до повторної перевірки.

Держкомветмедицини є основним центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики в галузі ветеринарної медицини, проводить державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за здоров'ям тварин, безпечність та якість харчових продуктів, який створили у 2007 році на заміну Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України. Саме він, як головний орган, здійснює і правове забезпечення підзаконними нормативними актами, зокрема, серед актів що стосуються питання якості та вимог до молока та м'ясопродуктів, можна виділити такі:

- наказ Головного державного інспектора ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 01.09.2000 р. № 45 «Про затвердження Положення про державний ветеринарний нагляд та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження».
- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 21.03.2002 р. № 18 «Про затвердження Ветеринарних та санітарних вимог до пунктів закупівлі молока від тварин, які утримуються в особистих підсобних господарствах населення».
- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 21.03.2002 р. № 17 «Про затвердження Ветеринарних та санітарних вимог до особистих підсобних господарств населення - виробників сирого товарного молока».
- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 20.04.2004 р. № 49 «Про затвердження Правил ветеринарно-санітарної експертизи молока і молочних продуктів та вимог щодо їх реалізації».

- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України від 14.01.2004 року № 4 «Про затвердження ветеринарно-санітарних правил для боень, забійно-санітарних пунктів, господарств та подвірного забою тварин».

- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Правил передзабійного ветеринарного огляду тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів» № 28 від 07.06.2002 року.

- наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України Про затвердження Ветеринарних вимог щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду від 14.06.2004 року № 71 .

Та, водночас, найважливішими нормативними актами, що регулюють ринок продуктів тваринного походження залишаються, безперечно:

- Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23 грудня 1997 року № 771/97-В, який регулює відносини між органами виконавчої влади, виробниками, продавцями (постачальниками) та споживачами харчових продуктів і визначає правовий порядок забезпечення безпечності та якості харчових продуктів, що виробляються, знаходяться в обігу, імпортуються та експортуються.

- Закон України «Про молоко та молочні продукти» від 24 червня 2004 року № 1870-IV, який визначає правові та організаційні основи забезпечення якості та безпеки молока і молочних продуктів для життя та здоров'я населення і довкілля під час їх виробництва, транспортування, переробки, зберігання і реалізації, ввезення на митну територію та вивезення з митної території України.

- Закон України «Про ветеринарну медицину» від 25.06.1992 р. № 2498-XII.

- Закон України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» від 01.12.2005р. № 3164-IV.

А от проект Закону України «Про м'ясо та м'ясні продукти», який визначає організаційні та правові засади забезпечення якості м'яса та м'ясних продуктів і безпеки для життя, здоров'я населення і довкілля під час їх виробництва, переробки, пакування, зберігання, транспортування та реалізації, а також вивезення з України і ввезення в Україну так само як і проект Закону України «Про внесення змін в Закон України «Про молоко та молочні продукти» прийняті лише у першому читанні.

Законодавство України звичайно потребує удосконалення та доопрацювання у сфері тваринництва, але ці зміни потребують і можливості їх практичної реалізації, так, наприклад, якість молока, що виробляється в Україні, не відповідає європейським стандартам, як найменше з двох причин. Насамперед тому, що якість сировини не відповідає європейським стандартам. Зміну управління якістю молочної продукції необхідно здійснювати у всьому

харчовому ланцюзі „виробництво – споживання”, який включає виробництво молочної сировини, її переробку, реалізацію та споживання готової продукції. Другий чинник – устаткування молочних підприємств. Багато молокопереробних підприємств працює на обладнанні, яке встановлювалось ще за радянських часів, що не сприяє високій якості продукції. 90–95 відсотків молочного тваринництва в Україні потребує оновлення та реконструкції. Так само, як і близько 75 відсотків підприємств переробної галузі. Однак, на європейському ринку українські молочні продукти будуть конкурентоспроможними через свою дешевизну, водночас, ще однією перешкодою може стати відсутність в Україні системи виробництва молока., оскільки понад 70% цього продукту заготовляють селяни вдома. Такої практики в ЄС не існує, тому довести, що за українським молоком є належний контроль, вкрай складно.

Отже, саме з метою виходу української продукції тваринного походження на європейський ринок, українські підприємства проходять перевірки, у результаті чого, якщо переробні підприємства витримують перевірку, то українські молочні продукти можуть зайняти нішу на європейському ринку в сегменті дешевого молока, а м'ясо українського виробництва стане конкурентоспроможним і буде допущене до офіційної реалізації на території Євросоюзу.

Література

1. Богдан А.Й. Правове забезпечення виробництва сільсько-господарської продукції в Україні у контексті вимог законодавства Європейського Союзу: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. - Х., 2010. - 20 с.
2. Костюченко Я.М. Правове регулювання співробітництва України та Європейського Союзу: Монографія. - К.: LAT&K, 2011. - 205 с.
3. Іваненко Л.М. Правове регулювання захисту прав споживачів: Навчальний посібник. - К.: КНТЕУ, 2008. - 258 с.

Правовое регулирование перспектив выхода продукции животного происхождения на мировой рынок

Панченко О.Д.

В статье представлено обоснование авторской позиции о том, что животноводство играет важную роль в структуре сельского хозяйства Украины, формирует значительную часть бюджета, поэтому государство должно регулировать производство и реализацию данного вида продукции с учетом требований стран ЕС.

***Ключевые слова:** животноводства, молочная и мясная отрасли, правовое регулирование, реализация, закон, европейские стандарты.*

Legal regulation prospects out animal product to the world market

Panchenko O.D.

In the article the ground of authorial position is given about that livestock plays an important role in the structure of agriculture in Ukraine, forms a significant part of the budget because the state must regulate the manufacture and sale of these products to meet the requirements of the EU.

Keywords: *Livestock, dairy and meat industry, regulation, implementation, law, European standards.*